

מסורת הש"ס

(א) נמוס' דנגעים פ"א], (ב) [ערכין ג.א.], (ג) [ויקרא יג.], (ד) [מכילת פ'., (ה) ויטל. רש"ל], (ו) לדומה לו הוא דקאמריין. יעב"ז, (ז) נוע"ע מוס' ערכין ג. ד"ה דמסבירי],

תורה אור השלם

- ↑ וְלִשְׁמַת וְלִפְסַחַת וְלַבְּחֶרֶת: וַיִּקְרָא יְיָ בְּנוֹ

הגהות הב"ח

(א) נמרא ליה והתנן ר' עקיבא: (ב) רש"י ד"ה ואם לאו וכי' היה שיפרש מה הוא שואל: (ג) ד"ה פתוך מעורב והוא: (ד) תוספות ד"ה כל וכי' כשאין ישראל בקי עמו דאם:

האי מאי בשלמא בלא סיד קרוס ביצה לא קשה. ולשאת ולספחת

כתיב משמע לשאת ולספחת ולנטפל עמה ש"מ דרבי לה רחמנא

טפילה וטפילה כל שהוא במשמע ובלבד שיהא ממראות נגעים:

ואף ע"ג דמנחם מینه עוצא. וס"ל לר"ע דלשאת רבי לזהרת

האי מאי בשלמא בלא סיד היכל קרום ביצה לא קשיא דאע"ג דקרום ביצה מתתאי דשאת רחמנא אמר יולשאת ולספחת ספחת טפילה לשאת אע"ג דמנחתא מיניה טובא אלא סיד היכל קשיא אלא מחוורתא מתניתין דלא כרבי עקיבא והיכא שמעינן לרבי עקיבא זו למעלה מזו אילימא מהא דתניא אמר רבי יוסי שאל יהושע בנו של רבי עקיבא מרבי עקיבא מפני מה אמרו מראות נגעים שנים שהן ארבעה אמר לו ואם לאו מה יאמרו יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא אמר לו «לומר שמצטרפים זה עם זה אמר לו ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפין זה עם זה אמר לו ילומר לך כל בהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים ואילו מסיד היכל ולמעלה לא קאמר מדלא אמר ליה ש"מ דשמיעי ליה לר' עקיבא דאמר כולוהו לבהדי שאת מצטרפין ודלמא שאת ותולדתה בהרת ותולדתה אלא מדרבי חנינא דאמר ר' חנינא משל דרבי עקיבא למה הדבר דומה ילארבעה כוסות של חלב אחד נפלו לתוכו שתי טיפין של דם דם ואחד נפלו לתוכו ארבע טיפין של דם ואחד נפלו לתוכו שמונה ואחד נפלו לתוכו שתיים עשרה טיפין ואמרי לה יישש עשרה טיפין שכולן מראות לובן הן אלא שזה למעלה מזה וזה למעלה מזה אימור דשמעת ליה לרבי עקיבא בפתוך בחלוק מי שמעת ליה וכי תימא כי היכי דשמעת ליה בפתוך הכי שמעת ליה בחלוק ובפתוך גופיה מי שמעת ליה א» והתניא רבי עקיבא אומר אדמדם שבוה ושבוה ביין המזוג במים אלא של בהרת עזה כשלג ושל סיד דיהה הימנה ואם

כל בהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן בו'. כשאין ישראל ו» חכם עמו דאם ישראל בקי עמו אפי' כהן שטוה אומר לו ישראל אומר טמא והוא אומר וישראל בקי היינו דמסברו ליה וסביר כדאמר צירש ערכין י דף ג. א. וס» ואם תאמר ומה לנו לזה הישראל הואיל ויש שם ישראל אחר המסבירו ויש לומר כגון שהמסביר עיניו כהות ואינו יכול לראות»: **וְאֶחָד נפל לראות"ב**. כלן לא כפל טיפות

משום דכבר נפלו הרבה ודבבר מועט שמוסיפין עליו ניכר: ואם **כל בהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן** רצנן כל חד לעליון שלו אמרי והא מסברא ידעינן דעליונו של סיד שלג ס' קרוס אמר דכיון דאין חלוק מראות בלוצן מקרוס ולמעלה אלא ד' אלו וצקרא תרי כתיבי והכתוב מעיד שבהרת לבנה כדלקמן נ»] והשאת קרובה לה כמשמעה גבוהה ממילא כי יהבת תולדה לזה ותולדה לזה מראה הסיד תתן לזהרת ומראה הקרוס תתן לשאת שאם באתה ליתן מראה סיד לגמר מפני שהוא קרוב לה למי תתן מראה הקרוס הכי הוה ליה למימר ולא הוה ליה למימר יאמרו מקרוס ולמעלה טמא ומצטרפין דאי הוה תני הכי לא הוה סלקא דעתך לחלק תולדה לזה ותולדה לזה ומדאזכציה הכי ש"מ שמיע ליה שאין תולדה לזהרת אלא עליון אחד לשתי תולדות והלכך על כרחך הוא שאת דרבי ליה רחמנא טפילה וסדר משנתן דקא"ל שגשית כסדר צירופן הכי קא"ל זו למעלה מזו נשנו שלג והאמר והסיד וקרוס ומצטרפין שלג עם הנמר והאמר עם הסיד והקרוס דהא ליכא למימר דשמיע ליה מיניה שתינן תולדה לשתייהן דהא מהיכא תיתי שיהא הקרוס מצטרף לשלג לא כסדר מעלות ולא מן המקרא אלא ודאי צדאי דהאי הוה דשמיע ליה מיניה דמצטרפין דרחמנא יהציגהו ליה טפילה לשאת ולא לזהרת ולכך השיבו יאמרו מקרוס ולמעלה טמא ומצטרפין והכל יודעין דצירוף מראה דאמרי' לדומה ו הוא לו דקאמריין וכל מה שאדם יכול להציץ מסדר משנתן דהזכרת שמותן היה מציץ מאליו שאין לך אדם מסדרן אלא כסדר שהן שנויים עכשיו: **ודלמא שאם ותולדה צהרם ותולדהם**. שמיע ליה והכי נמי קא"ל יאמרו מקרוס ולמעלה מסיד ולמעלה ותנא הוא דלא קסיד למיחשב ולמיחז כי רוכלא: **משל דרבי עקיבא**. סדר צירופן: **פתוך**. מעורב א» הוא נגע לבן אדמדם הכתוב בתורה ויקרא יג] דמדקאמר שנפלו לתוכו טיפי דם מכלל דצפתוך קאמר: **שבוה ושבוה**. על כרחך על ראשון ושני קאמר שכן לשון משנה והכי קאמר אדמדם שצראשון ושני סימן פתיכת אודם שצהם נכרת במקום אחר כגון פיתם דם צחלב ומראהו לא אדום ולא לבן אלא כיין המזוג וסביבותיו לבן: **אלא שאדמומיתו של שלג עזה**. כלומר לבנה משל סיד ושל סיד דיהה הימנה ומדקתני הכי כסיפא שמעינן לרישא דשבוה ושבוה דקאמר בשלג וסיד קאמר. אלמא סדר משנתו של רבי עקיבא סיד אחר שלג:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ו.

אף ע"ג דמנחתא מינה טובא. פירש צקונטרס דלר' עקיבא סיד וקרוס הוו תרוייהו תולדה דשאת וספחת אשאת קאי ולא אזהרת והא דקצעי בצמוך טפילה לזהרת מנא ליה לרבנן קצעי דלרבי עקיבא אין לזהרת שום טפילה וכן פירש לקמן

וקשיא דהא צקונטרס פירש צעזמו דאית ליה לר' עקיבא צ' שהן ארבע וכן נמי מוכח בצמוך דקאמר מפני מה אמרו מראות נגעים שנים שהן ארבעה כו' ושנים שהן ארבעה משמע שמכל אצ יוצאה תולדה אחת כמו שמים שהן ארבע דשבת ודיעות ושצועות ועוד כיון דלספחת לא קאי אלא אשאת מנ"ל לרבות שתי תולדות לא נרבה לה כ"א סיד אבל קרוס נימא דטהור ועוד דאמר לקמן משל דרבנן למה הדבר דומה לתרי מלכי ותיי איפרכי מלכו של זה למעלה ממלכו של זה ופריך האי זו למעלה מזו וזו למעלה מזו כו' והיינו כרבי עקיבא משמע דלרבי עקיבא נמי יש לכל אצ תולדה לך נראה לפרש דלר' עקיבא נמי סיד תולדה דבהרת ואפ"ה אין מצטרפת עמה הואיל שגבוהה ממנה שתי מעלות אבל עם השאת מצטרפת שאין גבוהה הימנה אלא מעלה אחת והא דקאמר האי לאו צת מינה הוא היינו אס מתניתין כר' עקיבא אחתא וקרוס שהיא תולדה דשאת מצטרפת עמה וע"ג דמרחקא טובא מרכזיב טפי ספחת אשאת מזהרת מדלא כתיב ולשאת ולזהרת ולספחתיהם והשתא הא דקצעי לקמן טפילה לזהרת מנא ליה צעי נמי לר"ע: **בפני' מה אמרו**. פירוש למה הזכירו כלל שמומיהן: **וַיֵּאמְרוּ** מקרום ביצה וַלְמַעֲלָה **טמא ומצטרפין**. פירוש ויפרשו דמצטרפין זה לזה הסמוכים צמעלה אחת דאס לא יפרשו הוה אמינא דכולהו מצטרפי צדאי הדדי ואע"פ שלא הייתי יודע כל דין צירופן כגון קרוס צדאי נמר צוה לא היה מושג דהשתא נמי דתני צ' שהן ד' לא שמעינן כל סדר צירופן:

כל בהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן בו'. כשאין ישראל ו» חכם עמו דאם ישראל בקי עמו אפי' כהן שטוה אומר לו ישראל אומר טמא והוא אומר וישראל בקי היינו דמסברו ליה וסביר כדאמר צירש ערכין י דף ג. א. וס» ואם תאמר ומה לנו לזה הישראל הואיל ויש שם ישראל אחר המסבירו ויש לומר כגון שהמסביר עיניו כהות ואינו יכול לראות»: **וְאֶחָד נפל לראות"ב**. כלן לא כפל טיפות

משום דכבר נפלו הרבה ודבבר מועט שמוסיפין עליו ניכר: ואם **כל בהן שאינו בקי בהן ובשמותיהן** רצנן כל חד לעליון שלו אמרי והא מסברא ידעינן דעליונו של סיד שלג ס' קרוס אמר דכיון דאין חלוק מראות בלוצן מקרוס ולמעלה אלא ד' אלו וצקרא תרי כתיבי והכתוב מעיד שבהרת לבנה כדלקמן נ»] והשאת קרובה לה כמשמעה גבוהה ממילא כי יהבת תולדה לזה ותולדה לזה מראה הסיד תתן לזהרת ומראה הקרוס תתן לשאת שאם באתה ליתן מראה סיד לגמר מפני שהוא קרוב לה למי תתן מראה הקרוס הכי הוה ליה למימר ולא הוה ליה למימר יאמרו מקרוס ולמעלה טמא ומצטרפין דאי הוה תני הכי לא הוה סלקא דעתך לחלק תולדה לזה ותולדה לזה ומדאזכציה הכי ש"מ שמיע ליה שאין תולדה לזהרת אלא עליון אחד לשתי תולדות והלכך על כרחך הוא שאת דרבי ליה רחמנא טפילה וסדר משנתן דקא"ל שגשית כסדר צירופן הכי קא"ל זו למעלה מזו נשנו שלג והאמר והסיד וקרוס ומצטרפין שלג עם הנמר והאמר עם הסיד והקרוס דהא ליכא למימר דשמיע ליה מיניה שתינן תולדה לשתייהן דהא מהיכא תיתי שיהא הקרוס מצטרף לשלג לא כסדר מעלות ולא מן המקרא אלא ודאי צדאי דהאי הוה דשמיע ליה מיניה דמצטרפין דרחמנא יהציגהו ליה טפילה לשאת ולא לזהרת ולכך השיבו יאמרו מקרוס ולמעלה טמא ומצטרפין והכל יודעין דצירוף מראה דאמרי' לדומה ו הוא לו דקאמריין וכל מה שאדם יכול להציץ מסדר משנתן דהזכרת שמותן היה מציץ מאליו שאין לך אדם מסדרן אלא כסדר שהן שנויים עכשיו: **ודלמא שאם ותולדה צהרם ותולדהם**. שמיע ליה והכי נמי קא"ל יאמרו מקרוס ולמעלה מסיד ולמעלה ותנא הוא דלא קסיד למיחשב ולמיחז כי רוכלא: **משל דרבי עקיבא**. סדר צירופן: **פתוך**. מעורב א» הוא נגע לבן אדמדם הכתוב בתורה ויקרא יג] דמדקאמר שנפלו לתוכו טיפי דם מכלל דצפתוך קאמר: **שבוה ושבוה**. על כרחך על ראשון ושני קאמר שכן לשון משנה והכי קאמר אדמדם שצראשון ושני סימן פתיכת אודם שצהם נכרת במקום אחר כגון פיתם דם צחלב ומראהו לא אדום ולא לבן אלא כיין המזוג וסביבותיו לבן: **אלא שאדמומיתו של שלג עזה**. כלומר לבנה משל סיד ושל סיד דיהה הימנה ומדקתני הכי כסיפא שמעינן לרישא דשבוה ושבוה דקאמר בשלג וסיד קאמר. אלמא סדר משנתו של רבי עקיבא סיד אחר שלג:

ואם

בג א ב מיי פ"א מהל'
טומאת נרעת הלכה ג
סמג עשין לדו ועיין בזכ"מ
וכשהשגות:

בד ג ד מיי' שם הל' ד:

רבינו חננאל

ורחינן הא לא קשיא דאע"ג דקרום ביצה מתחתיו דסיד כלומר מכהייה מסיד ההיכל. רחמנא אמר ולשאת ולספחת ספחת טפילה קשיא. אלא מחוורתא מתני' דלא כר' עקיבא. והיכא שמעינן לר' עקיבא דאמר זו למעלה מזו. אילימא כדשאל ליה בריה מפני מה אמרו מראות נגעים שנים שהן ד' ולא אמרו מקרום ביצה ולמעלה בלבנות טמא והשיבו אביו לומר מצטרפין זו עם זו. ואמר לו ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפין זו עם זו וכי'. ודיקת מדלא אמר ליה מסיד ההיכל ומקרום ביצה ולמעלה ש"מ דשמיעי ליה מאבהו דבהדי שאת מצטרפי דבעינן זו למעלה מזו. דלמא לא אמר הכי. אלא שאת ותולדתה דהוא קרום ביצה והוא הדין לבהות ותולדתה דהוא סיד ההיכל אלא (מדתניא המזוג שבוה ושבוה ביין המזוג במים. אלא של שלג עזה ושל סיד דיהה הימנה ואמר) [מדר"ח דאמרן ר' חנינא משל דר' עקיבא למה הדבר דומה לר' כוסות של חלב אחד נפל לתוכו שתי טיפות דם ואחד נפל לתוכו ד' טיפות דם כו' עד שכולן מראה לבן הן אלא שזו למעלה מזו. ורחינן אימור דשמעת ליה לר' עקיבא זו למעלה מזו כפתוך. פ' במעורב. בחלוק. כלומר בשאינו מעורב מי שמעת ליה הכי. ואפי' כפתוך גופיה מי אית ליה האי סברא. והא תנן בתחלת מסכת נגעים ר' עקיבא אומר אדמדם שבוה ושבוה ביין המזוג במים אלא של שלג עזה ושל סיד דיהה הימנה.

